

Lausunto

Dnro V/39495/2025

9.10.2025

Eduskunta
Valtiovarainvaliokunta, verojaosto
sara.kuitunen@eduskunta.fi

HE95/2025 vp

Asiantuntijalausunto 9.10.2025

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain 4 §:n ja liitteen muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annettua lakia siten, että viinin ja muiden käymisteitse valmistettujen alkoholijuomien valmisteveroa korotettaisiin keskimäärin noin yhdeksällä prosentilla. Korotus kohdistettaisiin alkoholipitoisuudeltaan yli 2,8-tilavuusprosenttisiin juomiin.

Lisäksi ehdotetaan, että alkoholi- ja alkoholijuomaverot sidottaisiin kaikkien juomaryhmien osalta pysyvästi yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksiin toteutuneisiin muutoksiin. Esityksen mukaan Verohallinto vahvistaisi suoritettavan veron määrän vuosittain siten kuin alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetussa laissa tarkkarajaisesti säädettäisiin.

Esityksen tavoitteena on lisätä valtion verotuloja korottamalla viinin ja muiden käymisteitse valmistettujen alkoholijuomien valmisteveroa. Lisäksi tavoitteena on toteuttaa alkoholiveron indeksointi veron reaalisen tason alenemisen välttämiseksi.

Esityksessä todetaan, että veromuutosten vaikutusten arviointiin liittyy epävarmuuksia, sillä sekä alkoholin kotimaiseen kulutukseen että matkustajatuontiin ja verkko-ostamiseen ulkomailta vaikuttaa samanaikaisesti monia eri tekijöitä. Koska ehdotetut veromuutokset kasvattavat hintaeroja muihin maihin nähden, on mahdollista, että alkoholin matkustajatuonti ja verkko-ostaminen ulkomailta kasvavat. Matkustajatuonnin muutoksiin vaikuttavat alkoholin kotimaisten hinta- ja saatavuusmuutosten ohella alkoholin hintakehitys Virossa ja muilla lähi-alueilla sekä ylipäättään matkustamisen määrä- ja kustannuskehitys. Veromuutosten vaikutuksia alkoholin matkustajatuontiin ei kuitenkaan voida ennustaa tarkalla tasolla luotettavasti. Tämä johtuu siitä, että alkoholiveron muutokset eivät välttämättä ole johdonmukaisesti vaikuttaneet merkittävästi ja välittömästi matkustajatuontiin.

Valviran näkemys suunniteltuihin muutoksiin

Valvira kannattaa viinin ja muiden käymisteitse valmistettujen alkoholijuomien valmisteveron korottamista keskimäärin noin yhdeksällä prosentilla. Valvira kannattaa myös alkoholi- ja alkoholijuomaveron sitomista kaikkien juomaryhmien osalta pysyvästi yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksiin toteutuneisiin muutoksiin. Tämä vähentää erillisten lainsäädäntömuutosten tarvetta, mikä taas yleisesti edistää valtionhallinnon tehokkuutta.

Lainsäädännöllisten muutosten vaikutusten arviointia vaikeuttavat samanaikaisesti suunnitellut alkoholilain muutokset. Meneillään on alkoholilain muutos, jossa mahdollistettaisiin alkoholiyhtiö Alko Oy:lle sekä toimijoille, joilla on alkoholijuomien vähittäismyyntilupa, alkoholijuomien toimitus sekä lakiin lisättäisiin myös alkoholijuomien rajat ylittävää etämyyntiä koskevat säännökset. Rajat ylittävää etämyyntiä koskeva säädös on lausunnolla olleessa alkoholilain muutoksessa muotoiltu niin, että etämyynti tulisi sallituksi kaikkien alkoholijuomien (alkoholipitoisuus 1,2-80 tilavuusprosenttia etyylialkoholia) osalta.

Mikäli alkoholilakiin suunnitellut muutokset toteutuvat esityksen mukaan, alkoholijuomien saatavuus helpottuu merkittävästi. Alkoholijuomien etämyyntiin liittyvien lainsäädännöllisten muutosten vaikutusta alkoholijuomien myyntikanavien valikoitumiseen on vaikea arvioida. On valitettavan todennäköistä, että myös etämyynnin lisääntymisen myötä suuresta osasta etämyytyjä alkoholijuomia jäävät verotulot saamatta Suomeen.

Veronkorotukset ovat omiaan vähentämään alkoholijuomien kulutusta. Tämän tulisi olla myös alkoholilain tavoite sen 1 §:n pykälän mukaan, jossa todetaan, että tämän lain tarkoituksena on vähentää alkoholipitoisten aineiden kulutusta rajoittamalla ja valvomalla niihin liittyvää elinkeinotoimintaa alkoholin käyttäjilleen, muille ihmisille ja koko yhteiskunnalle aiheuttamien haittojen ehkäisemiseksi. Valvira ilmaisee syvän huolensa siitä, että suunnitellut alkoholilain muutokset ovat omiaan lisäämään alkoholijuomien kulutusta ja sitä kautta kasvattamaan alkoholista aiheutuvia haittoja.

Veronkorotusten kääntöpuolena on, että alkoholijuomien verotukseen tehtävät korotukset voivat siirtää alkoholijuomien ostamista kotimaisista myyntikanavista matkustajatuontiin ja etämyyntiin. Valvira pitää erittäin tärkeänä tämän kehityksen jatkuvaa seurantaa oikea-aikaisen reagoinnin mahdollistamiseksi lainsäädännön ja viranomaisvalvonnan keinoin.

Ratkaisija: Henriksson Markus

Virka-asema: Ylijohtaja

Esittelijät:

Meriläinen Kristiina, Juristi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu
asiankäsittelyjärjestelmässä.

Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Lisätiedot

Juristi Kristiina Meriläinen, puh 0295 209 517